

TARTALOM

ELŐSZÓ HELYETT	11
1. FEJEZET / A GAZDASÁGPOLITIKA SZEREPE A MODERN GAZDASÁGOKBAN <i>Veress József</i>	
▪ 1.1 Gazdaságpolitika: első megközelítés	13
▪ 1.2 A gazdaságpolitika fogalmi megközelítése	15
▪ 1.3 A gazdaságpolitikát megkérdőjelező nézetekről	19
▪ 1.4 A gazdaságpolitika funkciói	21
▪ 1.5 Gazdaságpolitika, pénzügypolitika	24
▪ 1.6 Gazdaságpolitikai ideológiák és iskolák	25
▪ 1.7 A gazdaságpolitika kereteinek néhány alapvonása	31
▪ 1.8 Válságkezelés és stabilizáció	32
▪ 1.9 A globalizáció és hatása a gazdaságpolitikára	38
1.9.1 Gazdasági globalizáció	39
1.9.2 A globalizáció totalitásáról	40
1.9.3 A globalizációval kapcsolatos nézetekről	41
1.9.4 A nemzeti gazdaságpolitikák feladata a globalizáció idején	43
1.9.5 A világ vezető országai és a globalizáció	45
1.9.6 Magyarország és a globalizáció	49
▪ 1.10 Globalizáció – állam – gazdaságpolitika	50
▪ 1.11 Az állami szerep a posztoszocialista országokban	53
▪ 1.12 Repedés a globalizáción: a pénzügyi és gazdasági világválság determinációi	58
▪ 1.13 Irodalom	61
2. FEJEZET / A GAZDASÁGPOLITIKA VÉGE (?): MAGYARORSZÁG ESETE <i>Veress József</i>	63
▪ 2.1 Gazdaságpolitikai környezetünk változásai	65
3. FEJEZET / A KÜLÖNBÖZŐ KÖZGAZDASÁGI IRÁNYZATOK A GAZDASÁGPOLITIKA HATÉKONYSÁGÁRÓL <i>Oroszi Sándor</i>	71
▪ 3.1 Neoklasszikus iskola: felesleges a gazdaságpolitika	72
3.1.1 A neoklasszikus elmélet jellemző vonásai	73
3.1.2 A makrogazdasági egyensúly kialakulásának szükségességéről	74
▪ 3.2 Az állami interveniálás szükségessége Keynes elméletében	75

▪ 3.3 A neoklasszikus szintézis irányzata és a rá épülő gazdaságpolitikák	79
▪ 3.4 Monetarizmus: a monetáris hatóság feladata kizárólag a pénzmennyiség szabályozása	81
▪ 3.5 A racionális várakozások iskolája: a gazdaságpolitika hatástalansága	85
▪ 3.6 Kínálatoldali közgazdaságtan: gazdaságpolitikai beavatkozás az input-oldalon	87
4. FEJEZET / AZ ÁLLAM GAZDASÁGI SZEREPVÁLLALÁSÁNAK INDOKAI ÉS KORLÁTAI. KÖZPÉNZÜGYEK ÉS A KÖZÖSSÉGI DÖNTÉSEK ELMÉLETE <i>Németh András Olivér</i>	
▪ 4.1 Bevezetés – intézményi közgazdaságtan, közpénzügyek és a közösségi döntések elmélete	91
▪ 4.2 A tökéletes verseny	92
▪ 4.3 A piaci kudarcok	95
▪ 4.4 A közösségi döntések problémái	104
▪ 4.5 Kormányzati kudarcok	107
▪ 4.6 Zárszó	113
▪ 4.7 Hivatkozások	114
5. FEJEZET / A PÉNZÜGYI KORMÁNYZÁS INTÉZMÉNYRENDSZERE <i>Pál Tamás</i>	
▪ 5.1 Bevezetés	117
▪ 5.2 A pénz- és tőkepiacok tendenciái, szereplői	118
▪ 5.3 A pénzügyi kormányzás	119
▪ 5.4 A jegybankok tevékenysége	120
▪ 5.5 A monetáris politika céljai	121
▪ 5.6 Monetáris transzmisszió	124
▪ 5.7 Monetáris rezsimek	127
▪ 5.8 Az inflációs célkövetés rendszere	128
▪ 5.9 A jegybanki függetlenség	135
▪ 5.10 Jegybanki eszközök	138
▪ 5.11 Pénzügyi stabilitás	141
▪ 5.12 Pénzügyi felügyelet	143
▪ 5.13 A nemzetközi pénzügyi szervezetek szerepe	146
▪ 5.14 A pénzügyi intézményrendszer előtt álló kihívások	148
▪ 5.15 Irodalomjegyzék	150
6. FEJEZET / A GAZDASÁGI REND FORMAMÓDOSULÁSAI. TŐKE – MUNKA – JÖVEDELEM <i>Németh György</i>	
▪ 6.1 A szuperkapitalizmusról	153
▪ 6.2 Globalizáció és adózás – azonos szabályok felé?	169
▪ 6.3 Jóléti állam – vége?	175
7. FEJEZET / AHONNÉT NINCS VISSZATÉRÉS? <i>Csillag István</i>	
▪ 7.1 A gazdasági hanyatlás előérzete	179
▪ 7.2 A magyar gazdaságpolitika hagyományos keretei	183

▪ 7.3 Az adófizető ritka kincs, köztelherviselés soha sincs	188
▪ 7.4 Olvadó legális munkaerő-kínálat	195
▪ 7.5 A hiányzó megtakarítások	207
▪ 7.6 Megszorítás igen, reform nem	210
8. FEJEZET / A MAGYAR GAZDASÁGI VÁLSÁG HÁTTERE. A KIÚT LEHETŐSÉGEI	
<i>Lóránt Károly</i>	
▪ 8.1 A magyar gazdaság helyzete	213
8.1.1 Hosszú távú növekedési trendek	213
8.1.2 Eladósodás az olajválság nyomában	215
8.1.3 A rendszerváltás gazdaságpolitikája	219
8.1.4 Duális gazdaság	222
8.1.5 A rendszerváltást követő újabb eladósodási hullám	225
▪ 8.2 A magyar társadalom helyzete	231
8.2.1 Társadalmi egyenlőtlenségek	232
8.2.2 A munkanélküliek helyzete	233
▪ 8.3 Összefoglaló következtetések és ajánlások	234
8.3.1 Helyzetértékelés	234
8.3.2 Paradigmaváltásra van szükség	235
8.3.3 Egy új gazdaságfilozófia és gazdaságpolitika fő vonásai	239
8.3.4 Gazdaságpolitikai javaslatok	239
8.3.5 Lobbizás Brüsszelben	243
9. FEJEZET / AZ EURÓPAI UNIÓ GAZDASÁGPOLITIKÁJÁNAK NÉHÁNY ASPEKTUSA	
<i>Madár István</i>	
▪ 9.1 Bevezetés	245
▪ 9.2 Integrációelméletek, integrációs formák, előnyök és hátrányok	246
▪ 9.3 Az Európai Unió intézményrendszere	248
▪ 9.4 Versenypolitika az Európai Unióban	253
9.4.1 A vállalatokra vonatkozó főbb versenyszabályok	254
9.4.2 A tagállamokra vonatkozó főbb versenyszabályok	254
▪ 9.5 Az Európai Unió regionális politikája	255
9.5.1 Célok	256
9.5.2 Eszközök és elvek	258
9.5.3 Források	258
▪ 9.6 A közös agrárpolitika	260
9.6.1 A KAP kezdeti pillérei	261
9.6.2 Reformok	263
9.6.3 Az agrárpolitika finanszírozása	266
▪ 9.7 A közös költségvetés	266
▪ 9.8 Az unió monetáris rendszere	269
▪ 9.9 Az Európai Unió rövid története évszámokban	272
▪ 9.10 Irodalom	274

ELŐSZÓ AZ ORSZÁGTANULMÁNYOKHOZ	277
<i>Mit nevezünk reformnak?</i>	
10. FEJEZET / NÉMETORSZÁG <i>Dombi Ákos</i>	
▪ 10.1 A német modell: a szociális piacgazdaság	279
▪ 10.2 Rendszerszabályozás	281
▪ 10.3 A német gazdaságpolitika intézményi sajátosságai	283
▪ 10.4 A német gazdaságpolitika ciklusai	286
10.4.1 A gazdasági csoda – az Erhard-éra (1948–1966)	286
10.4.2 A „Globalsteuerung” és a szociáldemokrata válságkezelés (1967–1982)	288
10.4.3 A stabilizációtól az eurózóna beteg emberéig – a Kohl-éra (1982–1998)	289
10.4.4 A német gazdaság válsága és a Schröder-éra (1998–2005)	292
▪ 10.5 Felhasznált irodalom	295
11. FEJEZET / FRANCIAORSZÁG <i>Veress József</i>	
▪ 11.1 Előzetes összefoglaló	297
▪ 11.2 Tervezés, stratégiaalkotás	298
▪ 11.3 Államosítás, privatizálás, tulajdon	299
▪ 11.4 A pénzügyi csoportokról	299
▪ 11.5 Irodalomjegyzék	302
12. FEJEZET / OLASZORSZÁG <i>Dombi Ákos</i>	
▪ 12.1 Az olasz gazdaság karakterisztikái	303
▪ 12.2 A gazdaságpolitika ciklusai	305
▪ 12.3 Az állami vállalatok szerepe a gazdaságpolitikában	310
▪ 12.4 Felhasznált irodalom	311
13. FEJEZET / AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK <i>Bokor László</i>	313
▪ 13.1 Összefoglalás	322
14. FEJEZET / EGYESÜLT KIRÁLYSÁG <i>Bokor László</i>	
▪ 14.1 Gazdaságpolitikai súlyponteltolódások	325
▪ 14.2 A neoliberais átalakulás időszakának intézkedései	329
▪ 14.3 Az eredmények	333
15. FEJEZET / ÚJ-ZÉLAND <i>Bokor László</i>	
▪ 15.1 Gazdaságpolitikai irányváltások	335
▪ 15.2 Reformintézkedések: a neoliberais „etalon”	337
▪ 15.3 A reformok mérlege	341
16. FEJEZET / OROSZORSZÁG <i>Dombi Ákos</i>	
▪ 16.1. A peresztrojkatól a Szovjetunió összeomlásáig (1985–1991)	345
▪ 16.2 Járadékvadászok csapdjában, avagy az orosz piacgazdasági átmenet (1992–2000)	348

16.2.1 <i>A piacgazdasági átmenet első köre (1992)</i>	349
16.2.2 <i>Járadékvadászok csapdájában (1993–1998)</i>	350
16.2.3 <i>A piacgazdasági átmenet második köre (1998–2000)</i>	356
▪ 16.3 <i>Úton a félautoriter társadalmi berendezkedés felé (2000–2008)</i>	359
▪ 16.4 <i>Zárógondolatok</i>	364
▪ 16.5 <i>Felhasznált irodalom</i>	365
17. FEJEZET / JAPÁN <i>Veress József</i>	
▪ 17.1 <i>Összefoglaló áttekintés</i>	367
▪ 17.2 <i>A gazdasági fejlődés főbb állomásai</i>	368
▪ 17.3 <i>A government–business-viszony Japánban</i>	370
▪ 17.4 <i>A gazdaság versenyközegéről</i>	371
▪ 17.5 <i>Irodalomjegyzék</i>	373
18. FEJEZET / DÉL-KOREA. NEGYVEN ÉV ALATT AZ ÉHHALÁL KÜSZÖBÉRŐL A VILÁG ÉLVONALÁBA <i>György László</i>	
▪ 18.1 <i>A kelet-ázsiai gazdasági növekedés összetevői</i>	375
▪ 18.2 <i>Az a bizonyos valami: csebolok, állami szerepvállalás, külföldi források</i>	379
▪ 18.3 <i>Felhasznált irodalom</i>	385
19. FEJEZET / INDONÉZIA <i>György László</i>	
▪ 19.1 <i>Kulturális háttér</i>	387
▪ 19.2 <i>Államalapítás, az Egységes Indonézia létrejötte, a „régí rend” 1945–1965 között</i>	388
▪ 19.3 <i>Suharto és a nyitás, az „új rend” korszaka: 1965–1997</i>	389
▪ 19.4 <i>Az 1997–98-as válság és hatásai</i>	396
▪ 19.5 <i>A válság következményei – demokratikus átrendeződés és reformok</i>	398
▪ 19.6 <i>Felhasznált irodalom</i>	399
20. FEJEZET / SZINGAPÚR <i>György László</i>	
▪ 20.1 <i>Gazdaságtörténeti áttekintés</i>	401
▪ 20.2 <i>Szingapúr önállósodásának nehézségei és a nehézségekre adott válaszok</i>	402
▪ 20.3 <i>Szingapúr politikai rendszerének sajátos vonásai</i>	403
▪ 20.4 <i>A fejlődés gazdaságpolitikai stratégiája: pragmatizmus és belső erőforrások</i>	404
▪ 20.5 <i>A szingapúri társadalombiztosítási rendszer mint a fejlesztéspolitika forrása</i>	407
▪ 20.6 <i>Zárógondolatok</i>	413
▪ 20.7 <i>Felhasznált irodalom</i>	416
21. FEJEZET / KÍNA. EGY GLOBÁLIS HATALOM ÚJJÁSZÜLETÉSE <i>György László</i>	417
▪ 21.1 <i>Történelem, kicsit másképpen, avagy Kína történelmi ciklusai</i>	418
▪ 21.2 <i>Társadalmi, politikai és kulturális örökség</i>	419
▪ 21.3 <i>A Kínai Népköztársaság kikiáltása és a mai politikai struktúra létrejötte, 1949–1978</i>	420
21.3.1 <i>Mao eredménylistája</i>	421

▪ 21.4 Teng Hsziao Ping pragmatikus reformjai	422
▪ 21.5 Patrióta gazdaságpolitika, Kína az Egyesült Államok, Németország és Japán nyomdokain	426
▪ 21.6 Politikai stabilitás és jövedelmi polarizálódás, avagy mennyire stabil a kínai társadalom	427
▪ 21.7 Az állami vállalatok hatékonyságának javítása és a privatizáció kérdése	428
▪ 21.8 Makrogazdasági reformok (adóreform, árfolyampolitika, monetáris politika, privatizáció)	429
▪ 21.9 Sikeres gazdasági növekedés és intézményes problémák	432
▪ 21.10 A WTO-csatlakozás és hatásai a kereskedelempolitikára	438
▪ 21.11 A kínai vezetés negyedik generációja és a válságkezelés	439
▪ 21.12 Válságkezelés kínai módra, avagy a kínai New Deal	440
▪ 21.13 A mérleg	441
▪ 21.14 Zárógondolatok Kelet-Ázsiához	441
▪ 21.15 Irodalom	442